

Εκδηλώσεις για τα 10 χρόνια ΚΕΑΕ

«Ποιος ο ρόλος των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών σε συνθήκες κανονικοποίησης του πολέμου και υπονόμευσης των δημοκρατικών κατακτήσεων;»

Είναι κοινή παραδοχή πως σήμερα οι συγκρούσεις και οι πόλεμοι δεν αποτελούν μια έκτακτη συνθήκη· αντιθέτως αποτελούν πλέον κανονικότητα ενώ η βία δεν περιορίζεται μόνο στα πεδία των μαχών αλλά έχει συνέπειες σε όλους τους τομείς των κοινωνιών μας: οργανώνει σύνορα, οικονομίες, ταυτότητες, τεχνολογίες, θεσμούς, όρους διακυβέρνησης, πειθάρχησης και επιτήρησης. Ειδικότερα για τις κοινωνίες της Δύσης, οι καταστροφικές συνέπειες του πολέμου φαίνονται πια στην αποσύνθεση των δημοκρατικών λειτουργιών που εδραιώθηκαν στις δεκαετίες μετά το τέλος του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου και στη μεταμόρφωση του χαρακτήρα του κράτους δικαίου.

Η νέα κατάσταση αρχίζει να μετασχηματίζει την ίδια την παραγωγή γνώσης, τους θεσμούς που την παράγουν και τους φορείς που τη χρηματοδοτούν. Η νέα γνώση καθίσταται ταχύτατα κρίσιμο πεδίο στρατιωτικής, τεχνολογικής και γεωπολιτικής αναμέτρησης. Πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και χρηματοδοτικοί θεσμοί ενσωματώνονται ολοένα και ταχύτερα σε στρατιωτικο-βιομηχανικά πλέγματα εξουσίας. Οι στοχεύσεις και η λογική του *Rearm Europe/Readiness 2030*, αποτελεί πια το γενικότερο πλαίσιο που διαμορφώνει τις κατευθύνσεις της έρευνας και τους στόχους της παραγόμενης νέας γνώσης. Ταυτόχρονα η ηγεμονία της ψηφιακής συνθήκης και ο ολοένα αυξανόμενος αριθμός νέων εφαρμογών της τεχνητής νοημοσύνης, έχουν δημιουργήσει ένα ασφυκτικό πλέγμα επιτήρησης των πολιτών και συχνά οδηγούν στην αποκοινωνικοποίησή τους.

Σε καμία περίοδο των τελευταίων ογδόντα ετών, δεν απειλήθηκε τόσο πολύ η ειρήνη και η δημοκρατία. Οι ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, ιστορικά τόσο στενά συνδεδεμένες με την ειρήνη και τη δημοκρατία, απειλούνται και αυτές με πρωτόγνωρους τρόπους. Πλήττονται άμεσα και βαθιά καθώς δημόσιοι πόροι και ερευνητικές προτεραιότητες ανακατευθύνονται προς προγράμματα άμυνας και συρρικνώνονται οι δυνατότητες έρευνας σε θέματα που δεν έχουν άμεση 'εφαρμογή' για τις προτεραιότητες των κυβερνήσεων. Στη χώρα μας -και όχι μόνο- ολοένα και περισσότερα μέλη της επιστημονικής κοινότητας εξαρτώνται από χρηματοδοτήσεις από φορείς του εξωτερικού, η Πολιτεία δεν έχει κανένα σχέδιο για την ουσιαστική συντήρηση μιας ογκούμενης κοινότητας νέων επιστημόνων με εντυπωσιακή παρουσία στο διεθνές ερευνητικό γίγνεσθαι, οι νέες θέσεις στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά κέντρα δίνονται με το σταγονόμετρο, η γραφειοκρατία αποθαρρύνει πολλούς από το να επιχειρήσουν να κάνουν αιτήσεις, οι απαράδεκτες διαδικασίες κρίσης των αιτήσεων στα ελάχιστα προγράμματα που προκήρυξε η κυβέρνηση κλονίζουν την εμπιστοσύνη των νέων ερευνητών για την αξιοκρατία και αντικειμενικότητα τους, ενώ η λειτουργία του ΕΛΙΔΕΚ έχει ουσιαστικά παραλύσει. Το αποτέλεσμα είναι να λαμβάνει νέο χαρακτήρα η χρόνια απαξίωση και υποχρηματοδότηση των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, με πολλαπλές συνέπειες για την κοινωνία και τη δημοκρατία αλλά και για τα νεότερα, από την άποψη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, μέλη της επιστημονικής κοινότητας που πια βρίσκονται σε καθεστώς ακραίας επισφάλειας.

Μέσα σε αυτό πλαίσιο και με αφορμή τη συμπλήρωση των δέκα χρόνων λειτουργίας του ΚΕΑΕ, διοργανώνουμε σειρά εκδηλώσεων με στόχο να διαμορφωθεί ένας χώρος συλλογικού αναστοχασμού, να ανιχνεύσουμε τις νέες προσεγγίσεις και να διερευνήσουμε τις προοπτικές κυρίως των νέων επιστημόνων. Επιπλέον στόχος μας είναι να ευαισθητοποιήσουμε νέες ερευνήτριες και νέους ερευνητές άλλων ειδικοτήτων για τη σύνθετη και ταυτόχρονα ακαδημαϊκά αδιέξοδη πορεία στην οποία οδηγούνται όχι μόνον οι ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, αλλά και τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά μας κέντρα.

Το ΚΕΑΕ διοργάνωσε το 2025 μια Επιστημονική Ημερίδα με τίτλο «Μας αφορούν οι Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες; Άνθρωποι, Θεσμοί, Κοινωνία, Δημοκρατία». Στη συνάντηση αυτή δόθηκε μια ηχηρή καταφατική απάντηση. Κατά γενική ομολογία η συνάντηση αυτή έδωσε βήμα για να εκφραστεί ένα μεγάλο φάσμα προβληματισμών που συνήθως δεν κατατίθενται στη δημόσια σφαίρα. Το ερώτημα ωστόσο παραμένει επίκαιρο και σήμερα με πολύ μεγαλύτερη ένταση. Το ΚΕΑΕ, οι δραστηριότητες του οποίου επικεντρώνονται σχεδόν αποκλειστικά στην ενίσχυση των νέων ερευνητριών και ερευνητών και στην παροχή δυνατοτήτων για να παρουσιάζουν τις έρευνες και τους προβληματισμούς τους δημόσια, σχεδιάζει να οργανώσει τρεις συναντήσεις στη διάρκεια δύο μηνών για να διερευνήσει αυτό το ερώτημα.

1^η συνάντηση, 22 Οκτωβρίου 2026

«Πόλεμος, Γνώση και Πανεπιστήμιο: Η κανονικοποίηση του πολέμου και ο μετασχηματισμός της έρευνας»

Συμμετέχουν: Ιωάννα Νεοφύτου, Τέλης Τύμπας, Κώστας Γαβρόγλου

2^η συνάντηση, 19 Νοεμβρίου 2026

«Οι Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες ως Πεδίο Αντίστασης: Δημοκρατία, δημόσια σφαίρα και κριτική»

Συμμετέχουν: Θανάσης Γκιούρας, Διονύσης Γράβαρης, Αγγελική Παπαθανασίου, Ανθή Κοσκινά, Θωμάς Τσαλαπάτης, Μάρθα Μιχαηλίδου, Ηλέκτρα Ελληνικιώτη, Νατάσα Σίδερη

3^η συνάντηση, 10 Δεκεμβρίου 2026

«Το Σύγχρονο Εκπαιδευτικό και Ερευνητικό Πρεκαριάτο»

Συμμετέχουν: Λίνα Χορδάκη, Δανάη Καρυδάκη, Γιώργος Τσιώλης

Venue: Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ (Σκουφά 45, Κολωνάκι)

Επιστημονική Επιτροπή Εκδηλώσεων για τα 10 χρόνια ΚΕΑΕ

Δέσποινα Βαλατσού | Επιστημονική Διευθύντρια – Κύρια Ερευνήτρια ΚΕΑΕ

Κώστας Γαβρόγλου | Ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Κώστας Γούσης | Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Mellon/SAR Academic Freedom Fellowship, 2025-2026 |

Ακαδημαϊκός Συνεργάτης ΚΕΑΕ

Άντα Διάλλα | Καθηγήτρια ΘΙΣΤΕ, ΑΣΚΤ | Πρόεδρος ΔΣ ΚΕΑΕ